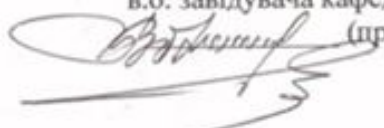

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ХЕРСОНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ УКРАЇНСЬКОЇ Й ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ
КАФЕДРА УКРАЇНСЬКОЇ ФІЛОЛОГІЇ ТА ЖУРНАЛІСТИКИ

ЗАТВЕРДЖЕНО
на засіданні кафедри української
філології та журналістики
протокол від 03.09.2020 р. № 2
в.о. завідувача кафедри
 (проф. Володимир ОЛЕКСЕНКО)

СИЛАБУС ОСВІТНЬОЇ КОМПОНЕНТИ
«ІСТОРІЯ УКРАЇНСЬКОЇ ЛІТЕРАТУРИ (X-XVIII СТОЛІТТЯ)»

Освітньо-професійна програма	<u>«Філологія (Українська мова та література)»</u>
	<u>першого (бакалаврського) рівня вищої освіти</u>
Спеціальність	<u>035 Філологія</u>
Спеціалізація	<u>Українська мова та література</u>
Галузь знань	<u>03 Гуманітарні науки</u>

Назва навчальної дисципліни/освітньої компоненти	Історія української літератури (X-XVIII століття)
Викладач (і)	Тетяна Цепкало (Tetiana Tsepkało), кандидат філологічних наук, старший викладач кафедри української філології та журналістики https://scholar.google.com.ua/citations?user=HEwxBE0AAAAJ&hl=uk
Посилання на сайт	http://ksuonline.kspu.edu/course/view.php?id=2761
Контактний тел.	0664749660
E-mail викладача	tetiana.tsepkało@gmail.com
Графік консультацій	Понеділок 8:30 – 10:00

1. Анотація курсу

Дисципліна спрямована на поглиблення знань, умінь і навичок студентів з історії української літератури X-XVIII століття.

2. Мета та завдання курсу

Мета навчальної дисципліни: зорієнтувати студентів на дослідження художнього коду давніх літературних пам'яток, відтворити картину зародження давньої української писемності, розкрити її особливості, проаналізувати найвизначніші твори, зосередивши увагу на тих, які вивчаються у школі.

Завдання навчальної дисципліни:

теоретичні:

- формувати в студентів уявлення про закономірності літературного процесу XI-XVIII ст.;
- розкрити основні особливості історико-культурної доби та літературного процесу в цілісному контексті як національної, так і світової культури;
- визначити етапи розвитку давньоукраїнської літератури;
- розкрити головні етапи життєвого та творчого шляху письменників, їхні світоглядні позиції у питаннях розвитку літератури, культури та суспільства;
- розкрити ідейно-естетичну специфіку літературного періоду, визначити основні художні явища, схарактеризувати їх;
- з'ясувати ідейно-художню своєрідність творчості найвидатніших представників літератури X-XVIII ст., ознайомити студентів зі змістом і поетикою їх провідних творів;
- переосмислити класичну літературу;
- з'ясувати такі теоретичні поняття, як монументальний історизм, бароко, класицизм тощо.

практичні:

- формувати навички вільного володіння державною мовою в усній та писемній формі;
- сприяти формуванню у студентів власної думки, особистісних духовно-ціннісних орієнтирів, культурно-пізнавальних інтересів, естетичного смаку;
- ознайомити з національною своєрідністю та загальнолюдською цінністю включених до програми творів, розвивати вміння критично оцінювати художні твори та робити їх ідейно-естетичний аналіз, обґрунтовуючи власну оцінку і враховуючи думку літературних критиків
- прищепити навички самостійної роботи з літературно-критичними джерелами: статтями, монографіями, підручниками, енциклопедіями, кращими статтями як сучасних науковців, так і вчених діаспори, істориків літератури тощо;
- розвинути навички філологічного аналізу художніх творів у єдності змісту та форми, самостійно й об'єктивно оцінювати художні твори чи характеризувати літературне явище;
- розвинути навички визначати основні закономірності зародження української літератури, визначати основну проблематику, сюжет, композицію, систему образів, виразально-зображувальні засоби мови;
- сприяти формуванню вмінь використовувати набуті під час вивчення курсу знання для написання наукових студентських робіт;
- удосконалити вміння творчого виразного читання художніх творів напам'ять та виявляти авторську позицію і розгорнуто пояснювати й обговорювати внутрішній світ героя у єдності його світоглядних та ціннісних чинників.

3. Програмні компетентності та результати навчання

Вивчення курсу ґрунтується на нових технологіях навчання й ураховує **розвиток таких компетентностей:**

Інтегральна компетентність – здатність розв’язувати складні спеціалізовані задачі та практичні проблеми в галузі філології (лінгвістики, літературознавства, фольклористики, перекладу) в процесі професійної діяльності або навчання, що передбачає застосування теорій та методів філологічної науки, здійснення інновацій та характеризується комплексністю й невизначеністю умов і вимог до професійної або дослідницької діяльності.

Загальні компетентності:

ЗК 3. Здатність спілкуватися державною мовою як усно, так і письмово.

ЗК 4. Здатність бути критичним і самокритичним.

ЗК 13. Здатність проведення досліджень на належному рівні.

Фахові компетентності:

ФК 5. Здатність використовувати в професійній діяльності системні знання про основні періоди розвитку української та зарубіжної літератури, від давнини до XXI століття, еволюцію напрямів, жанрів і стилів, чільних представників та художні явища, а також знання про тенденції розвитку світового літературного процесу та української літератури.

ФК 7. Здатність до збирання й аналізу, систематизації та інтерпретації мовних, літературних, фольклорних фактів, інтерпретації та перекладу тексту.

ФК 10. Здатність здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів української мови.

Програмні результати навчання:

ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.

ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв’язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.

ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.

ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.

4. Обсяг курсу на поточний навчальний рік

Кількість кредитів/годин	Лекції (год.)	Практичні заняття (год.)	Самостійна робота (год.)
5,5 / 165	30	26	109

5. Ознаки курсу

Рік викладання	Семестр	Спеціальність	Курс (рік навчання)	Обов'язкова/ вибіркова компонента
1	1	035 Філологія (Українська мова та література)	1	Обов'язкова компонента

6. Технічне й програмне забезпечення/обладнання

Мультимедійний комплекс: Ноутбук Lenovo IP 110-151-BR

ПроекторBenq MS 527 з екраном GrandView на тринозі

Акустична система 2.0 Edifier R18 black

Мультимедійний комплекс:

Ноутбук ASUS x 502 CA (x 502 CA - XXOOSS) white

ПроекторOptoma S 310

Екран Brateck PSDC 72 мобільний 72 (4: 3) 145 x 10

Акустична система ACME bykrator» Multimediaspeaker Model:SS111W (2x2,5 Вт)

Відкритий доступ до електронного архіву-репозитарію ХДУ: eKhSUIR.kspu.edu

7. Політика курсу

Відвідування занять (очне або дистанційне) з дисципліни «Історія української літератури (X-XVIII століття)» є обов'язковим. Винятки можливі лише для студентів із обмеженими можливостями з поважних причин.

Курс викладається українською мовою.

Пропущені заняття або контрольні заходи (з поважної причини) мають бути відпрацьованими в позаурочний час, у консультативні години.

Високо цінується академічна доброчесність. Навіть окремий випадок порушення академічної доброчесності є серйозним проступком, який може призвести до несправедливого перерозподілу оцінок і, як наслідок, загального рейтингу студентів.

Під час занять або поза ними студент має демонструвати повагу та толерантність по відношенню до усіх учасників освітнього процесу (студенти, викладачі, допоміжний персонал).

Студенти повинні дотримуватися правил внутрішнього розпорядку ХДУ, усіх принципів та положень нормативних документів щодо організації навчального процесу у ЗВО.

8. Схеми курсу

Тиждень	Тема, план	Форма навчального заняття	Список рекомендованих джерел	Завдання	Максимальна кількість балів
Модуль 1. ЛІТЕРАТУРА СЕРЕДНЬОВІЧЧЯ					
Тиждень 1	<p>Тема 1: Передумови виникнення та розвитку давньої української літератури</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Поняття про давню літературу. 2. Огляд джерел, за якими вивчається давня українська література. Проблема її періодизації. 3. Синкретизм художньо-стильових течій. Розвиток жанрів. 	Лекція – 2 год. самост. – 4 год.	4, 5, 6, 9, 10, 20, 23, 25, 30	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Виписати особливості давньої літератури – 2 б.</p>	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Тиждень 2	<p>Тема 2: Перекладна література в Київській Русі</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історично-культурний контекст її формування та розвитку. 2. Перекладна література. 3. Структура і зміст Біблії. Переклади і переспіви її. Мотиви й образи в українській літературі. 4. Апокрифи, їх оцінка І.Франком. 5. Агіографія. Перекладні й оригінальні житія, їх основні типи. 6. Історична література. 7. Перекладні повісті. 	самост. – 6 год.	1, 2, 4, 5, 7, 10, 11, 20, 23, 24, 25, 30, 32, 49, 50, 60, 67, 75, 80	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Виписати особливості одного з перекладних творів Київської Русі – 2 б.</p>	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Тиждень 2, 3	<p>Тема 3: Оригінальна література Київської Русі</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Початки оригінального письменства. 2. Ораторсько-учительна проза, два стилі проповіді. 3. «Слово про Закон і Благодать» Митрополита Іларіона. 	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	4, 5, 6, 10, 16, 23, 25, 35, 47, 54	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Виписати художні засоби з твору «Слово про Закон і Благодать» Митрополита Аларіона – 2 б.</p>	4 б. усна відповідь на практичному занятті 2 б. самостійна робота

	<p>4. Проповіді Феодосія Печерського. 5. «Повчання» Володимира Мономаха. 6. Агіографічні тексти. 7. Паломницька проза.</p>				Макс.кіл. 6 б.
Тиждень 3, 4	<p>Тема 4: «Слово о полку Ігоревім» – найвизначніша пам'ятка літератури Київської Русі План</p> <p>1. Історія віднайдення, видання і вивчення «Слова». 2. Проблеми автентичності й авторства твору. 3. Історична основа пам'ятки, «Слова» і літописні оповіді про похід Ігоря. 4. Жанрова специфіка «Слова». 5. Тема і композиція твору. 6. Система образів. 7. Художня досконалість «Слова». 8. Значення твору, його переклади, переспіви, мотиви й образи в пізнішій літературі.</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самоств. – 4 год.</p>	<p>4, 5, 6, 10, 11, 15, 20, 23, 25, 30, 35, 39, 47, 59, 61, 64, 65, 82, 83</p>	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u> Вивчити напам'ять уривок з твору «Слово о полку Ігоревім» – 3 б.</p>	<p>4 б. усна відповідь на практичному занятті 3 б. самостійна робота Макс.кіл. 7 б.</p>
Тиждень 4, 5	<p>Тема 5: Літописи Київської Русі План</p> <p>1. Літописи, їх типологія, місце у світовій культурі. Поняття про літопис, літописне зведення, літописний список, літописну редакцію тощо. 2. «Повість временних літ». Проблема авторства. Композиція літописного зведення. Образи руських князів у літописі. Жанрові, художньо-стильові й мовні особливості твору. 3. Київський літопис, його зміст, поетика, мовно-стильові особливості. 4. Галицько-Волинський літопис: структура. Образи Романа і Данила Галицьких, співця Митуси та інших героїв.</p>	<p>Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самоств. – 4 год.</p>	<p>4, 7, 11, 15, 20, 22, 23, 53, 57, 59, 73, 74, 76, 84</p>	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u> Виписати основні етапи становлення літописання (найдавніші літописні зведення) – 2 б.</p>	<p>4 б. усна відповідь на практичному занятті 2 б. самостійна робота Макс.кіл. 6 б.</p>

Тиждень 6	<p>Тема 6: Література пізнього Середньовіччя План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історико-культурні обставини. Пізні форми фольклорного епосу. 2. Білорусько-Литовські (Західноукраїнські) літописи. 3. «Слово про погибель Руської землі», Ораторсько-учительна проза другої половини XIII – першої половини XVI ст., творчість київських митрополитів. 4. Агіографічні твори («Житіє Олександра Невського», «Житіє Михайла Чернігівського» та ін.). 5. Києво-Печерський патерик як найважливіша пам'ятка української агіографії. 6. Латиномовна література (Ю. Дрогобич-Котермак, Павло Русин з Кросна, Григорій Чуй-Русин із Самбора та ін.). 7. Перекладна література (Хроніка Іоанна Зонари, «Хронограф» українсько-білоруської редакції, Сербська «Александрія», «Повість про Трістана та Ізольду» тощо). 	ауд. – 0 год. самост. – 6 год.	4, 5, 7, 10, 14, 16, 20, 23, 25, 35, 41, 47, 54	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u> Проаналізувати один із творів (на вибір студента) – 2 б.</p>	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Модуль 2. ЛІТЕРАТУРА РЕНЕСАНСУ І БАРОКО					
Тиждень 6	<p>Тема 7: Полемічна література План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Історичні умови. Ренесансні риси у культурі. Основні теми і жанри літератури. 2. Петро Скарга як найталановитіший представник католицько-уніатського табору. 3. Інші письменники-полемісти. 4. «Ключ царства небесного» і передмова до Острозької Біблії Герасима Смотрицького. 5. «Історія о Листрикійському синоді» й «Отписи» Клірика Острозького. 6. «Казання святого Кирила» Стефана Зизанія. 7. «Апокрисис» Христофора Філалета. 	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	4, 5, 6, 10, 14, 16, 20, 23, 25, 35, 41, 47, 54	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u> Скласти список персонажів житій – 2 б.</p>	4 б. усна відповідь на практичному занятті 2 б. самостійна робота Макс.кіл. 6 б.

	<p>8. Творчість Мелетія Смотрицького («Тренос», «Грамати́ка», «Апологія», «Паронезис»), еволюція світогляду письменника.</p> <p>9. «Палінодія» Захарії Копистенського.</p> <p>10. «Унія греків з костелом римським», «Антиризис», «Гармонія» Іпатія Потія.</p> <p>11. Значення полемічної літератури.</p>				
Тиждень 7	<p>Тема 8: Творчість І.Вишенського</p> <p>План</p> <p>1. Світогляд Івана Вишенського. Художня інтерпретація його образу Іваном Франком.</p> <p>2. Поетика ранніх творів полеміста («Ізвещеніє...», «Писаніє до всіх...»).</p> <p>3. Твори Вишенського після Брестської унії («Посланіє до князя Острозького», «Порада»).</p> <p>4. Викриття ініціаторів унії, захист православної віри в «Посланії до єпископів».</p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	4, 5, 10, 11, 14, 20, 23, 25, 35, 41, 52, 54, 63, 66, 72	<u>Завдання для самостійної роботи:</u> Зробити аналіз твору «Викриття диявола-миродержця». – 2 б.	4 б. усна відповідь на практичному занятті 2 б. самостійна робота Макс.кіл. 6 б.
Тиждень 8	<p>Тема 9: Література II пол. XVII ст., її основні здобутки і проблеми</p> <p>План</p> <p>1. Роль Києво-Могилянської колегії у розвитку культури.</p> <p>2. Історична проза.</p> <p>3. Вплив Густинського літопису на «Патерик» С.Косова.</p> <p>4. «Синопис», Обробки житій Ольги і Володимира.</p> <p>5. «Хроніка» Ф.Сафоновича, її новаторський характер і вплив на розвиток історіографії.</p> <p>6. Ораторсько-проповідницька проза, нові тенденції у її теорії.</p> <p>7. Творчість І.Галятовського («Наука, албо Спосіб зложення казання», «Ключ розуміння», «Лебідь», «Магометів Коран»), Л.Барановича</p>	Лекція – 2 год., самост. – 6 год.	4, 7, 8, 10, 14, 16, 17, 20, 23, 26, 36, 43, 54	<u>Завдання для самостійної роботи:</u> Зробити порівняльну характеристику творчості І. Галятовського та М. Андрелли – 2 б.	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.

	(«Меч духовний», «Труби словес проповідних», поезії). 8. Українська література в Закарпатті. Творчість М.Андрелли («Логос», «Оборона вірному кожному чоловіку»), зв'язок її з загальноукраїнським літературним процесом.				
Тиждень 8	Тема 10: Творчість Феофана Прокоповича План 1. Естетичні погляди Ф. Прокоповича. 2. Жанрові різновиди, індивідуальність стилю в поезії митця («Елегія», «Опис Києва», «Похвала Дніпрові». 3. Трагікомедія «Володимир»: композиційні особливості, індивідуалізація образів, жанрова специфіка. 4. Значення творчості Ф. Прокоповича в розвитку української літератури.	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	4, 7, 8, 9, 10, 11, 16, 20, 21, 30, 33, 70	Завдання для самостійної роботи: Написати есе «Значення творчості Ф. Прокоповича в розвитку української літератури» – 3 б.	4 б. усна відповідь на практичному занятті 3 б. самостійна робота Макс.кіл. 7 б.
Тиждень 9	Тема 11: Козацькі літописи План 1. Історико-культурні обставини виникнення барокової історіографії. 2. Проблема типології козацьких літописів. 3. Літопис Самовидця, його характерні риси, проблема авторства. 4. Григорій Грабянка і його літопис «Дѣйствія презьльной... брани Богдана Хмельницького». 5. Літопис Самійла Величка як яскраве явище літературного бароко. 6. «Історія Русів» та дискусії навколо неї. 7. Образ Хмельницького в козацьких літописах. 8. Українська ідея в літописах та її втілення. 9. Історико-літературне значення козацьких літописів. Використання їх письменниками наступних поколінь.	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	4, 7, 8, 10, 13, 14, 16, 17, 19, 20, 21, 22, 23, 29, 36, 41, 45, 54	Завдання для самостійної роботи: Зробити текстуальний аналіз літописного уривку «Року 1663» («Чорна рада») – за Літописом Самовидця – 3 б.	4 б. усна відповідь на практичному занятті 3 б. самостійна робота Макс.кіл. 7 б.
Тиждень 10	Тема 12: Вірші Івана Величковського, Климентія Зіновієва	Практичне заняття – 2 год.,	1, 3, 4, 6, 8, 10, 14, 16, , 20, 21,	Завдання для самостійної роботи:	4 б. усна відповідь на

	<p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Біографічні відомості про Івана Величковського. 2. Структура, основні мотиви збірки «Зегар з полузегарком». 3. «Поетичні штучки» автора у збірці «Млеко». Тематика, стиль епіграм. 4. Відомості про життя й походження імені Климентія Зіновієва. 5. Художня своєрідність поетичного збірника: дидактична спрямованість, фольклорні елементи у віршах. 6. І. Франко про К. Зіновієва. 7. Місце і значення творів І. Величковського, К. Зіновієва в історії українського письменства. 	самост. – 6 год.	23, 30, 37, 42, 51, 77, 78	Виписати фольклорні елементи з віршів І. Величковського та К. Зіновієва – 2 б.	практичному занятті 2 б. самостійна робота Макс.кіл. 6 б.
Тиждень 10	<p>Тема 13: Віршова література II пол. XVII ст.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Шкільне віршування, його теоретична розробка, провідні жанри. 2. Бароко, його специфіка в Україні. Дослідження українського літературного бароко (Д.Чижевський, О.Білецький, В.Крекотень, Д.Наливайко, І.Іваньо та ін.). 3. Використання художніх здобутків бароко у пізнішій літературі. 4. Історичні вірші «Про Жовтоводську битву», «Полонення Потоцьких», «Дума козацька о Берестецькім звиченстві». 	Лекція – 2 год. самост. – 6 год.	1, 3, 7, 8, 10, 14, 16, 20, 21, 23, 28, 30, 31, 37, 42, 46	Завдання для самостійної роботи: Описати основні жанри віршованої творчості II пол. XVII ст. – 2 б.	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Тиждень 11	<p>Тема 14: Українська віршована сатира XVIII ст.</p> <p>План</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Загальна характеристика української віршованої сатири XVIII ст. (обставини виникнення, зв'язок з російською сатирою, питання про авторство). 	Практичне заняття – 2 год. самост. – 6 год.	1, 3, 4, 7, 10, 14, 16, 20, 21, 23, 28, 30, 31, 37, 42, 47	Завдання для самостійної роботи: Підготувати доповідь «Особливості мови і стилю віршованої сатири» – 2 б.	4 б. усна відповідь на практичному занятті 2 б. самостійна робота

	<p>2. Висміювання зажерливості, жадібності і пияцтва, викриття продажності у сатирично-гумористичних віршованих оповіданнях «Отець Негребецький» «Пекельний Марко», «Вірша про Кирика». Показ сили і героїзму козаків («Пекельний Марко»).</p> <p>3. Викриття пороків панівних класів у соціально-політичних віршованих сатирах «1764 года декабря 20 дня. К.Р.», «Плач киевских монахов», «Доказательства Хама Даниеля Куксы потомственны».</p> <p>4. Особливості мови і стилю віршованої сатири, зв'язок її з усною народною творчістю. Елементи реалізму в творах.</p>				Макс.кіл. 6 б.
Тиждень 11, 12	<p>Тема 15: Шкільна драматургія XVII ст. План</p> <p>1. Шкільна драматургія XVII ст., її зв'язок з європейським театром.</p> <p>2. Зародження і перший етап розвитку шкільної драми.</p> <p>3. Драматичні діалоги Памви Беринди та Іоанікія Волковича.</p> <p>4. Основні тематичні групи шкільних драм та їх жанрові різновиди (різдвяні, великодні, типу міраклів та мораліте).</p> <p>5. Декламації та діалоги («Вірші на Воскресіння Христове»; «Спор Душі та Тіла» Івана Некрашевича).</p> <p>6. Драми різдвяного циклу («Комедія на день Різдва Христова» Димитрія Тупатала, «Комічне дійство» Митрофана Довгалевського та ін.).</p> <p>7. Драми великоднього циклу («Царство Натури Людської...», «Мудрість Предвічна»).</p> <p>8. Мораліте («Боротьба церкви з дияволом»; «Воскресіння мертвих» Георгія Кониського, анонімна «Розмова душі з тілом»).</p>	Лекція – 2 год., практичне заняття – 2 год., самост. – 4 год.	5, 7, 9, 10, 16, 20, 33, 35, 47	<u>Завдання для самостійної роботи:</u> Порівняти зразки української та європейської шкільної драми – 3 б.	4 б. усна відповідь на практичному занятті 3 б. самостійна робота Макс.кіл. 7 б.

	<p>9. Історичні драми. Інтермедії, їх генезис, типологія та функції.</p> <p>10. Інтермедії до драми Я.Гаватовича «Трагедія, або образ смерті пресвятого Іоанна Хрестителя», оцінка їх М. Драгомановим і М.Павликом, спроби постановки на сучасній сцені.</p> <p>11. Міраклі «Алексій чоловік Божий», його джерела, зв'язок з історичними подіями, бароковий стиль.</p> <p>12. «Слово о збуренню пекла» – зразок драми народного типу. І.Франко про цей твір.</p> <p>13. Використання прийомів шкільної драматургії у пізнішій літературі та театральному мистецтві.</p>				
	<p>Тема 16: Шкільна драма XVIII ст.</p> <p>План</p> <p>1. «Милость Божія». Історія написання драми. Питання авторства. Тема, ідея твору, його патріотичний пафос.</p> <p>2. Композиція драми «Милость Божія». Двоплановість сюжету.</p> <p>3. Образ Богдана Хмельницького, засоби його творення. Художнє відтворення образу України в драмі «Милость Божія».</p> <p>4. Мовно-стильові та художні особливості п'єси «Милость Божія». Бароковий характер твору, символи, персоніфікація, алегорія у творі.</p> <p>5. Драма Г.Кониського «Воскресіння мертвих».</p> <p>6. Діалог С.Дівовича «Разговор Великої Росії з Малоросією».</p> <p>7. Інтермедії до драм М.Довгалевського та Г.Кониського, оцінка їх І.Франком.</p>	<p>Практичне заняття – 2 год.</p> <p>самост. – 6 год.</p>	<p>4, 7, 9, 10, 16, 20, 33, 35, 47, 68</p>	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Проаналізувати одну з інтермедій до драм М.Довгалевського та Г.Кониського – 2 б.</p>	<p>4 б. усна відповідь на практичному занятті</p> <p>2 б. самостійна робота</p> <p>Макс.кіл. 6 б.</p>
<p>Тиждень 13</p>	<p>Тема 17: Вертепна драма</p> <p>План</p> <p>1. Вертепна драма, її будова і театральна техніка, зміст і образи, вплив на пізнішу</p>	<p>ауд. – 0 год.</p> <p>самост. – 7 год.</p>	<p>4, 7, 9, 10, 16, 20, 33, 35, 47</p>	<p><u>Завдання для самостійної роботи:</u></p> <p>Охарактеризувати засоби гумору, гротеску, сатири в</p>	<p>3 б. самостійна робота</p>

	культуру. 2. «Живий» вертеп та спроби його відродження.			другій частині вертепних драм – 3 б.	Макс.кіл. 3 б.
Тиждень 12	Тема 18: Творчість мандрівних дяків План 1. Творчість мандрівних дяків. Аналогічне явище у західноєвропейській культурі. 2. «Житіє» І. Турчиновського, образ його автора у І ч. триптиха Вал. Шевчука «Три листки за вікном». 3. Образи мандрівних дяків у інших творах. 4. Теми, жанри, стильові особливості спадщини мандрівних дяків, її вплив на пізнішу літературу. 5. Елементи реалізму в творах. 6. Творчість Івана Некрашевича обставини її виникнення, зв'язок з фольклором та попередньою літературою.	Лекція – 2 год. самост. – 6 год.	5, 7, 9, 10, 11, 14, 16, 20, 21, 22, 23, 31, 35, 47, 48	Завдання для самостійної роботи: Скласти список творів мандрівних дяків – 2 б.	1 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Тиждень 13	Тема 19: Лірика XVIII ст. План 1. Особливості книжної поезії XVIII ст. 2. Київське академічне віршування. «Ода на перший день травня 1761 року» Ігнатія Максимовича. 3. «Розмова Великої Росії з Малоросією» Семена Дівовича. 4. Метафізична (духовна) лірика. 5. Почаївський «Богогласник». 6. Барокові ідеї у віршах Феодора Кастевича.	Лекція – 2 год. самост. – 6 год.	1, 3, 5, 7, 10, 14, 16, 20, 21, 23, 28, 30, 31, 36, 42, 47	Завдання для самостійної роботи: Охарактеризувати основні тенденції розвитку лірики XVIII ст. – 2 б.	2 б. самостійна робота Макс.кіл. 2 б.
Тиждень 14	Тема 20: Творчість Г.Сковороди План 1. Особливості світогляду письменника-філософа. 2. Аналіз філософських трактатів, діалогів, притч. 3. Збірка «Басни Харьковскія». Обставини її створення.	Лекція – 4 год., практичне заняття – 4 год., самост. – 6 год.	4, 5, 7, 9, 10, 11, 16, 20, 21, 30, 31, 42, 45, 47, 54, 62, 69	Завдання для самостійної роботи: <u>1.</u> Вивчити напам'ять вірш «De Libertate» – 2 б. <u>2.</u> Вивчити напам'ять одну із байок Г. Сковороди – 3 б.	8 б. усна відповідь на практичному занятті 5 б. самостійна робота

	<p>4. Тематика і провідні мотиви байок Г.Сковороди. Особливості художньої форми байок Г.Сковороди.</p> <p>5. Загальна характеристика поетичної спадщини Г.Сковороди.</p> <p>6. Збірка «Сад божественних пьсней» як найвизначнішеявище в українській віршовій літературі ХУІІІ ст.</p> <p>7. Характер взаємодії епіграфів і текстів.</p> <p>8. Провідні мотиви лірики Г.Сковороди.</p> <p>9. Ідейно-художнє новаторство Г.Сковороди, значення його спадщини для розвитку української літератури.</p>				<p>Макс.кіл. 13 б.</p>
--	---	--	--	--	--

9. Форма (метод) контрольного заходу та вимоги до оцінювання програмних результатів навчання

Шкала оцінювання у ХДУ за ЄКТС

Оцінка відповідає рівню сформованості загальних і фахових компетентностей та отриманих програмних результатів навчання здобувача освіти та визначається шкалою ЄКТС та національною системою оцінювання

Сума балів /Localgrade	Оцінка ЄКТС		Оцінка за національною шкалою/Nationalgrade
90 – 100	A	Excellent	Відмінно
82-89	B	Good	Добре
74-81	C		
64-73	D	Satisfactory	Задовільно
60-63	E		
35-59	FX	Fail	Незадовільно з можливістю повторного складання
1-34	F		Незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

Загальна оцінка складається:

- 60 балів – поточне оцінювання (результати виконання всіх обов'язкових видів робіт);
- 40 балів – результати підсумкового контролю.

Кількість балів за вибіркові види діяльності (робіт), які здобувач може отримати для підвищення семестрової оцінки, не може перевищувати 10 балів

Максимальна кількість – 100 балів

Розподіл балів, які отримують здобувачі за результатами опанування навчальної дисципліни «Історія української літератури (X-XVIII століття)», формою семестрового контролю якої є диференційний залік

Здобувачі, які брали участь у науково-дослідній роботі (підготовка наукової статті, участь у науковій конференції, семінарі, конкурсах наукових робіт, предметних олімпіадах, неформальній та інформальній освіті), можуть отримати **бонусні (заохочувальні) бали – до 10 балів.**

Розподіл балів, які отримують здобувачі, за результатами опанування освітньої компоненти/навчальної дисципліни, формою семестрового контролю якої є диференційний залік

№	Види навчальної діяльності (робіт)	модуль 1	модуль 2	Сума балів
Обов'язкові види навчальної діяльності (робіт)				
1.	Аудиторна робота (заняття у дистанційному режимі)			
	- усне опитування	12	40	52
2.	Самостійна робота	13	35	48
	Поточне оцінювання (разом)	25	75	100
	Підсумковий контроль			
	Разом балів			100
1	- участь у наукових, науково-практичних конференціях, олімпіадах; - підготовка наукової статті, наукової роботи на конкурс; - тощо			max 10

Взаємозв'язок між програмними результатами навчання та обов'язковими видами навчальної діяльності (робіт)

Програмні результати навчання (ПРН)	Види робіт	Усне опитування (виступ, доповідь, участь у обговоренні)	Практичні (лабораторні, семінарські) роботи	Письмові роботи
ПРН 2. Ефективно працювати з інформацією: добирати необхідну інформацію з різних джерел, зокрема з фахової літератури та електронних баз, критично аналізувати й інтерпретувати її, впорядковувати, класифікувати й систематизувати.		+	+	+
ПРН 7. Розуміти основні проблеми філології та підходи до їх розв'язання із застосуванням доцільних методів та інноваційних підходів.		+	+	+
ПРН 13. Аналізувати й інтерпретувати твори української та зарубіжної художньої літератури й усної народної творчості, визначати їхню специфіку й місце в літературному процесі.		+	+	+
ПРН 15. Здійснювати лінгвістичний, літературознавчий та спеціальний філологічний аналіз текстів різних стилів і жанрів.		+	+	+

10.Список рекомендованих джерел (наскрізна нумерація)

Основні

1. Антологія української поезії: У 6 т. Т. 1: Українська доживотнева поезія. Київ : Наукова думка, 1984. 345 с.
2. Апокрифи і легенди з українських рукописів. Т. 1. Апокрифи старозавітні / упоряд.: І.Я. Франко; Львів. нац. ун-т ім. І.Франка. Ін-т франкознавства. Репр. вид. 1896 р. Львів : ЛНУ ім. І.Франка, 2006. 394 с.
3. Аполлонова люття : Київські поети XVI-XVII ст. Київ : Молодь, 1982. 382 с.
4. Білоус П. Історія української літератури XI-XVIII ст. : навч. посіб. Київ : ВЦ «Академія», 2009. 424 с.
5. Білоус П., Білоус О. Українська література XI – XVIII ст. : Навчальний посібник для самостійної роботи студента. Київ : Вид.центр «Академія», 2010. 360 с.
6. Возняк М. Історія української літератури : У 2 кн. Кн. 1. Львів : Світ, 1992. 693 с.
7. Возняк М. Історія української літератури : у 2 кн. Кн. 2. Вид. 2-не, випр.. Львів : Світ, 1994. 555 с.
8. Генік-Березовська З. Грані культур. Бароко, романтизм, модернізм. Київ : Гелікон, 2000. 368 с.
9. Грушевський М. Історія української літератури : У 6 т. 9 кн. Т. 2. Київ : Либідь, 1993. 264 с.
10. Давня українська література в школі : літературознав.-метод. посіб. / Б. Степанишин. Київ : Либідь, 2000. 504 с.
11. Давня українська література : хрестоматія / упоряд. М.М.Сулима. Київ : Освіта, 1992. 576 с.
12. Дзира Я. Апокрифи // Енциклопедія історії України : у 10 т. Т.2. / редкол.: В.А. Смолій (голова) та ін. ; Інститут історії України НАН України. Київ : Наук. думка, 2003. С. 142.
13. Збірник Козацьких літописів : Густиський. Самійла Величка. Грабянки / упоряд. та переклад: В. Кречотень, В. Шевчук, Р. Іванченко. Київ : Дніпро, 2006. 976 с.
14. Ісіченко І. Історія української літератури : епоха Бароко (XVII–XVIIIст.) : навч. посібн. для студ. вищих навч. закл. Львів ; Київ ; Харків : Святогорієць, 2011. 568 с.
15. Історія української літератури : у 12 т. Т. 1 : Давня література (X – перша половина XVI ст.) / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
16. Історія української літератури : у 12 т. Т. 2 : Давня література (друга половина XVI – XVIII ст.) / за заг. ред. В. Дончика. Київ : Наукова думка, 2014. 840 с.
17. Літературна спадщина Київської Русі і українська література XVI-XVIII ст. : збірник праць. Київ, 1982. 392 с.
18. Матеріали до вивчення історії української літератури: У 5 т. Т. 1. Київ : Наукова думка, 1959. 635 с.
19. Мішуков О. «Історія Русів» у європейському контексті : автореф. ... канд. філол. наук; спец. 10.01.01 «Українська література». Львів, 2000. 32 с.
20. Наєнко М. Художня література України : науково-популярний нарис. Ч. 1 : Від міфів до реальності. Київ ВЦ «Просвіта», 2005. 660 с.
21. Нежива Л. Українське літературне бароко. Культурологічний та мистецтвознавчий аспекти вивчення : навч. посіб. Луганськ : ДЗ

«ЛНУ імені Тараса Шевченка», 2011. 180 с.

22. Павленко Г. Становлення історичної белетристики в давній українській літературі. Київ : Наукова думка, 1984. 276 с.
23. Полек В. Історія української літератури Х-ХVII ст. Київ : Вища школа, 1994. 293 с.
24. Поліщук Ф. Український фольклор. Давня українська література : практичні заняття. Київ : Вища школа, 1991. 190 с.
25. Сліпушко О. Софія київська. Українська література Середньовіччя : доба Київської Русі (Х–ХIII ст.). Київ : Аконіт, 2002. 398 с.
26. Слово многоцінне : хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина XV–XVIII) та в епоху Бароко (кінець XVI–XVIII століття) : в 4 кн. Кн. 1 : Література епохи Ренесансу (друга половина XV–XVI століття). Література Раннього Бароко (80-ті роки XVI століття – 1632 рік) / упоряд. : В. Шевчук, В. Яременко. Київ : Аконіт, 2006. 800 с.
27. Слово многоцінне : хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина XV–XVIII) та в епоху Бароко (кінець XVI–XVIII століття) : в 4 кн. Кн. 2 : Література високого Бароко (1632–1709 рік) / упоряд. : В. Шевчук, В. Яременко. Київ : Аконіт, 2006. 800 с.
28. Слово многоцінне : хрестоматія української літератури, створеної різними мовами в епоху Ренесансу (друга половина XV–XVIII) та в епоху Бароко (кінець XVI–XVIII століття) : в 4 кн. Кн. 3 : Література високого Бароко (1632–1709 рік) / упоряд. : В. Шевчук, В. Яременко. Київ : Аконіт, 2006. 800 с.
29. Соболь В. Літопис Самійла Величка як явище літературного бароко.– Донецьк : Отечество, 1996. 344 с.
30. Соболь В. З глибини віків: Посібник для вивчення давньої української літератури в школі. Київ : Зодіак-ЕКО, 2000. 384 с.
31. Соболь В. Українське бароко. Тексти і контексти. Warszawa : Wydawnictwa Uniwersytetu Warszawskiego, 2015. 382 с.
32. Сулима В. Біблія і українська література : навч. посібник. Київ : Освіта, 1998. 400 с.
33. Сулима М. Українська драматургія XVII-XVIII ст. 3-тє вид. Київ : ВД «Стилос», 2010. 368 с.
34. Українська література XVIII ст. Поетичні твори, драматичні твори, прозові твори. Київ : «Наукова думка», 1983. 696 с.
35. Українська література у портретах і довідках : давня література – література XIX ст. Київ : Наукова думка, 2000. 142 с.
36. Українська література XVII ст. Київ : Наукова думка, 1987. 231 с.
37. Українська література XVIII ст. Київ : Наукова думка, 1983. 261 с.
38. Українська література XIV-XVI ст. Київ : Наукова думка, 1988. 142 с.
39. Українська література XI–XVIII ст. : хрестоматія з коментарями / упоряд. Є.А. Карпіловська, Л.О. Тарновецька. Чернівці : Прут, 1997. 368 с.
40. Українська літературна енциклопедія : т. 1-3 / Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка; редкол. І.О. Дзевєрін (відповід. ред. та ін.). Київ : Голов. ред. УРЕ ім. М.П. Бажана, 1988, 1995, 1990.
41. Українське бароко : У 2 т. Т. 1 / керівник проекту Д. Наливайко ; ред. кол. Д. Горбачов [та ін.]. Харків : Акта, 2004. 636 с.
42. Українське бароко : У 2 т. Т. 2 / керівник проекту Д. Наливайко ; ред. кол. Д. Горбачов [та ін.]. Харків : Акта, 2004. 412 с.
43. Українське бароко : В 2-х т. Київ : Наукова думка, 2004. 253 с.
44. Українські інтермедії XVII–XVIII ст. Київ : Наукова думка, 1960. 153 с.
45. Ушкалов Л. Есеї про українське бароко. Київ : Факт : Наш час, 2006. 284 с.
46. Чижевський Д. Історія української літератури (від початків до доби реалізму). Тернопіль : Феміна, 1994. 480 с.
47. Чижевський Д. Українське літературне бароко : вибр. пр. з давньої л-ри / голова ред. кол. О. Пріцак ; підготов. вид., передм. О.В. Мишанич ; Ін-т л-ри ім. Т.Г. Шевченка НАН України. Київ : Обереги, 2003. 575 с.

48. Шевчук В. Муза роксоланська: У 2-х кн. Кн. 2: Розвинене бароко. Пізнє бароко. Київ : Либідь, 2005. 729 с.

Додаткові

49. Абрамович С. Специфика Библии как сакральной книги. *Всесвітня література в навчальних закладах України*. 2001 №9. С. 48-51.
50. Бетко І. Біблійні сюжети і мотиви в українській поезії XIX - поч. XX ст. *Українська мова і література в школі*. 1991. № 10. С. 3-6.
51. Величковський І. Твори / вступ. статті С.І. Маслової, В.П. Колосової, В.І. Кречотня. Київ : Наук. думка, 1972. 192 с.
52. Вишенський І. Твори / пер. з книжної укр. мови В. Шевчука. Київ : Дніпро, 1986. 247 с.
53. Власенко Н. Хто є автором «Повісті врем'яних літ». *Наука і суспільство*. 2002. № 5-6. С. 10-14.
54. Єфремов С. Історія українського письменства. Київ : Феміна, 1995. 685 с.
55. Затилюк Я. Київський слід апостола Андрія : ідейне призначення легенди та її трансформація. *Пам'ятки України: національна спадщина*. 2019. № 2/3. С. 2-7.
56. Іваньо І. Григорій Сковорода // Сковорода Г. Вірші. Пісні. Байки. Діалоги. Трактати. Притчі. Прозові переклади. Листи / Упордк., примітки та вступ. ст. І. Іваньо. Київ : Наук. думка, 1983. С. 5-32.
57. Котляр М. Чорноризець Нестор та його «Повість минулих літ» // *Повість минулих літ*. Літопис / переказ В. Близнеця. Київ : Веселка, 1996. С. 268-284.
58. Куценко Л. Час вчитися любити : Біблія на уроках літератури. Кіровоград : Степова Еллада, 1999. 56 с.
59. Літописні оповіді про похід князя Ігоря / укл., текстологічне дослідження та пер. В.Ю. Франчук. Київ : Наук. думка, 1988. 191 с.
60. Мартинюк В. Біблія – запорука духовності людства. *Українська література в загальноосвітній школі*. 1999. №4. С. 5-15.
61. Мишанич О. Довкола «Слова ...» : Нова ревізія автентичності видатної пам'ятки. *Літературна Україна*. 2001. 30 серп. С. 7.
62. Мостова Л. Жанротворча роль іноказання в байках Г.С. Сковороди. *Медієвістика: зб. наук. статей*. Одеса, 2000. Вип. 2. С. 134-141.
63. Назарук М. Гордість давнього письменства (До ознайомлення з полемічною літературою і творчістю І. Вишенського). *Українська мова і література в школі*. 1986. № 8. С. 33-40.
64. Охріменко П. Чи знаємо ми по імені автора «Слова ...». *Українська мова і література в школі*. 1990. № 11. С. 79-85.
65. Охріменко П. Якому народові належить «Слово о полку Ігоревім»? *Березіль*. 1996. № 7. С. 153-167.
66. Паславський І. «Писав мандрованець, якого звать Вишенським». *Дзвін*. 1991. № 1. С. 152-162.
67. Пастухова А. Викладання Біблії як концептуальної першоджерельної інстанції. *Українська мова і література*. 2004. №5. С. 38-39.
68. Працьовитий В. Образ Богдана Хмельницького у шкільній драмі «Милість Божія». *Сучасний погляд на літературу : наук.зб.* Київ, 2001. Вип. 5. С. 7-9.
69. Сивокінь Г. Григорій Сковорода як читач Біблії. *Слово і час*. 1993. № 3. С. 11-16.
70. Сивокінь Г. Схоластика Феофана Прокоповича. *Урок української*. 2001. № 6. С. 56-57.
71. Ушкалов Л. Григорій Сковорода і антична культура. Харків : ТОВ «Знання», 1997. 180 с.
72. Франко І. Іван Вишенський, його час і письменницька діяльність // Франко І. Збір. Творів : У 50 т. Т. 28. Київ : Наук. думка, 1983. С. 260-278.
73. Франко І. Композиція найдавнішого літописного зведення : «Повість временних літ» // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Т. 37. Київ : Наук. думка, 1976. С. 442-449.

74. Франко І. Найстаріші традиції Київської землі // Франко І. Збір. творів: У 50 т. Т. 39. Київ : Наук.думка, 1976. С. 335-358.
75. Шевченко Г. Біблія – визначна пам'ятка світової культури і літератури. *Все для вчителя*. 2002. №15-16. С. 80-83.
76. Шевчук В. Збережено навіки (Про «Повість врем'яних літ» та її авторів) // Шевчук В. Дорога в тисячу років. Київ : Рад.письменник, 1990. С. 16-24.
77. Шевчук В. Іван Величковський та Києво-Чернігівська поетична школа другої пол. XVII ст. *Українська мова та література*. 2001. Ч. 43.С. 3-14.
78. Шевчук В. Климентій Зіновійв і його книга буття українського народу. *Хроніка-2000*. 1994. № 1-2. С. 73-98.
79. Шевчук В. Мандрівничий, котрий розпікав людське сумління // Шевчук В. Дорога в тисячу років. Київ : Рад.письменник, 1990. С. 68-82.
80. Шевчук В. Як би я викладав уроки Біблії в середній школі. *Слово і час*. 1991. № 1. С. 72-79.
81. Шевчук М. Іван Некрашевич: думки ювілейні і не зовсім. *Слово і час*. 1992. № 10. С. 28-32.
82. Яценко Б. І ще про автентичність «Слова о полку Ігоревім». *Слово і Час*. 2003. № 7. С. 30-34.
83. Яценко Б. Ще раз про автора «Слова о полку Ігоревім». *Дивослово*. 2001. № 5. С. 7-9.
84. Isoaho M. Shakhmatov's Legacy and the Chronicles of Kievan Rus'. *Kritika: Explorations in Russian and Eurasian History*. Slavica Publishers. 2018. Vol. 19. № 3. PP. 637-648.

Інтернет-ресурси

85. Інститут літератури ім. Т.Шевченка: <http://www.ilnan.gov.ua/index.htm>.
86. Національна спілка письменників України: <http://www.nspu.org.ua>.
87. Українська література: електронна бібліотека: <http://www.ukrlit.com.ua>.
88. Енциклопедія української літератури: <http://www/proza.cjm/ua>.
89. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>.
90. EXLIBRIS – українська електронна бібліотека: <http://ukrlib.com>.
91. Інститут філології КНУ імені Тараса Шевченка: <http://www.philology.Kiev.ua>.
92. Український лінгвістичний портал: <http://www1.ulif.org.ua/ulif/>.
93. Тестові Інтернет-портали: www.ets.org; www.testportal.com.ua.
94. <http://www.ukr-in-school.edu.ua.net> – українська мова і література в школі науково-методичний журнал електронна версія.
95. Українська бібліотека «Джерело»: <http://ukrlib.com>.